

Interjú

UGRÁSSZERŰEN BŐVÜLŐ FORRÁSOK VIDÉKFEJLESZTÉSRE

Milyen eredményeket ért el a 2014–2020. évi Vidékfejlesztési Program? A finanszírozási rendszer hogyan segítette az agrárberuházások megvalósítását? Mekkora fejlesztési források állnak rendelkezésre a 2021–2027. évi programozási időszakban? Az új Vidékfejlesztési Program milyen prioritások mentén épül fel, tekintettel az agrárszektor előtt álló hosszabb távú feladatok megoldására, így az agrárium versenyképes, hatékony és fenntartható fejlődésének megalapozására? Milyen változások várhatók a pályázati rendszer működtetésében és a nyertes projektek finanszírozásában? Ezekről beszélgettünk *Papp Zsolt*tal, az Agrárminisztérium vidékfejlesztésért felelős helyettes államtitkárával.

Hol tart a 2014–2020-as Vidékfejlesztési Program pályázati rendszerének végrehajtása? Milyen fejleményekre lehet még számítani?

A 2014-2020-as Vidékfejlesztési Programról (VP) elmondhatjuk, hogy a 2021 áprilisi adatok szerint a 85 meghirdetett pályázati felhívásunkból 62 már lezárult, míg 18 még mindig pályázható, amelyhez hozzáadódik az 5 egységes kérelemmel benyújtható felhívás is. A meghirdetett 1650,14 milliárd forintos támogatási keretösszegeből 1491,71 milliárd forint lekötött, míg 876,3 milliárd forint már a kedvezményezetteknek van. Ezen lekötött és kifizetett összegekbe beletartoznak az előző programozási időszakból átnyúló kötelezettségvállalások kifizetései is.

A VP irányító hatósága folyamatosan nyomon követi és értékeli az egyes pályázati felhívásokhoz tartozó források felhasználását, és az aktuális kötelezettségvállalási adatok figyelembevételével indokolt esetben új felhívásokat is megjelentet a felszabaduló forrásokból. Így 2021 tavaszától újabb kiírásokra lehet számítani. Ezek között szerepel majd az **Állattartó telepek megújításának támogatása**, a **Kertészet - ültetvénytelepítés és gyógynövénytermesztés támogatása**, a **Külterületi helyi közutak fejlesztése**, a **Terménytárolók, -szárítók és -tisztítók fejlesztésének támogatása**, a **Kertészet - gombaelőállító üzemek fejlesztésének támogatása**, az **Élelmiszeripari üzemek fejlesztése**, a **Kertészeti üzemek megújításának támogatása**, a **Mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztések támogatása**, a

PÁLYAZATAINKKAL A VERSENYKÉPESSÉGET, A GAZDASÁG DINAMIZÁLÁSÁT SZOLGÁLÓ ÉRTÉKTEREMTŐ FEJLESZTÉSEKET SZERETNÉNK TÁMOGATNI.

A KÖRNYEZETTUDATOS VAGY ÖKOLÓGIAI GAZDÁLKODÁST SEGÍTŐ TÁMOGATÁSOK VÁLTOZATLANUL KOMOLY PRIORITÁST ÉLVEZNEK.

Minőségrendszerekhez kapcsolódó előállítói, termelői csoportosulások tájékoztatói és promóciós tevékenysége, az Élelmiszeripari üzemek komplex fejlesztése és a Krízisbiztosítási rendszer működésének támogatása is. Pontos megjelenési időpontokról és a pályázati keretösszegekről a legfrissebb információkat a www.palyazat.gov.hu oldalon teszünk majd közzé.

A hazai finanszírozási rendszer – a hitelezés és intézményi kezességvállalás – miként járult hozzá a fejlesztések megvalósításához?

A VP beruházási támogatásainak kedvezményezettjei szinte kivétel nélkül igénybe vesznek valamilyen banki finanszírozási eszközt, így elmondhatjuk, hogy a hazai bankszektor kiveszi a részét a VP-s pályázatok megvalósításából. Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány által biztosított intézményi kezességvállalás is jelentős mértékben segíti a vállalkozások külső finanszírozáshoz jutását. A magyarországi finanszírozási rendszer aktív tevékenysége biztosította, hogy az elmúlt években látványosan növekedett az agrárgazdaság beruházási célú hitelezése. A mezőgazdaság beruházási hiteleinek állománya 2016. I. és 2020. IV. negyedéve között két és félszeresére, 183,2 milliárd forintról 459,4 milliárd forintra növekedett. Ha csak az elmúlt évet nézzük, 2020 utolsó negyedévében az előző év azonos időszakához képest a mezőgazdaság esetében a beruházási hitelek kb. 13%-kal nőttek és értékük elérte az említett 459,4 milliárd forintot, az élelmiszeripar esetében mintegy 8,2%-os növekedés következett be és értékük elérte a 203 milliárd forintot.

Mekkora források állnak rendelkezésre a 2021-2027-es pályázati időszakban?

A magyar kormány a Közös Agrárpolitika vidékfejlesztési pillérén keresztül történelmi léptékű forrást, mintegy 4.265 milliárd forintot fordíthat a magyar vidék, a magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar fejlesztésére 2027-ig. Mindez köszönhető annak, hogy Magyarország 80%-ra emeli a nemzeti társfinanszírozás mértékét, szemben a 2014-2020-as időszak 17%-ával. A megnövelt források már 2021-től, azaz már az átmeneti időszaktól érvényesek. Az biztosan kijelenthető, hogy a megnövelt forrásból valamennyi vidéki szereplőnek több lehetősége lesz részesülni, mint a 2014-2020-as időszakban.

Melyek az új VP prioritási területei?

A most megjelenő pályázatainkkal a versenyképességet, a gazdaság dinamizálását szolgáló értékteremtő fejlesztéseket szeretnénk támogatni, ahogyan azt tettük a tavaly ősszel meghirdetett beruházási pályázataink esetében is, amelyek révén új állattartó telepek, üvegházak, termelői piacok létesülhetnek az országban. Kiemelten kezeljük az élelmiszeripart, már idén százmilliárd forintos nagyságrendben szeretnénk az ágazat számára új pályázatokat hirdetni, amivel segíthetjük vállalkozá-

saink innovatív fejlesztéseit, digitális átállásukat, hatékonyságuk növelését. Koncentrálni fogunk arra, hogy még jobb termékeket állíthassanak elő a hazai és az exportpiacok számára. Tervben van egy, a mezőgazdasági termelés precíziós átállását segítő program, ezzel sok ezer termelő számára elérhetővé téve a versenyképesebb és fenntarthatóbb termelés technológiai hátterét. Támogatni fogjuk a kisebb állattartók fejlesztéseit is, a korszerű ültetvények telepítését, új terményszárítók és tisztítóberendezések beállítását, ahogyan a mezőgazdasági kisüzemek fejlesztését is, elősegítve ezzel gazdálkodóink korszerű, XXI. századi technológiai hátterének megteremtését. Emellett a környezettudatos vagy ökológiai gazdálkodást segítő támogatások változatlanul komoly prioritást élveznek.

Milyen változások várhatók a következő tervezési időszakban a pályáztatásban?

Igyekszünk csökkenteni a pályázók adminisztratív terheit. A jelenlegi intézményi keretek között egy támogatási kérelem átlagos ügyintézési ideje 171 nap, tehát ennyi idő telik el átlagosan egy pályázat benyújtásától a támogató döntés meghozataláig.

Korábban a beruházási döntések hosszabb időt vettek igénybe. Mára a legtöbb pályázat elbírálási ideje hat hónapra redukálódott, amelyet szeretnénk négy hónapra csökkenteni, ahol csak lehet. Az egyszerűsítés a kisebb értékű, egyszerűbb fejlesztésekre irányuló pályázatoknál könnyebben megvalósítható, a nagy értékű, milliárdos fejlesztések pályázatainál természetesen kevesebb ebben a mozgástér.

A támogatás kifizetési ügyintézés teljesen más természetű, mint a támogatási kérelem elbírálása. Kifizetés akkor történik, amikor az ügyfél azt külön kérelemben kéri, mivel ott tart a beruházás megvalósításában. A jelenlegi intézményi keretek között egy átlagos kifizetési kérelem ügyintézése 105 nap, tehát az ügyfél általi benyújtástól a döntés meghozataláig ennyi idő telik el. Ezt szeretnénk 70 napra leszorítani az új pályázatoknál. A szóban forgó célok elérése nem egyszerű feladat. Az agrártámogatási intézményrendszer például 2020-ban valamennyi uniós és nemzeti támogatást figyelembe véve 300 ezer darab támogatási és kifizetési ügyet kezelt, összesen közel 900 milliárd forintot fizetett ki. 542 milliárd közvetlen támogatást, 241 milliárd VP támogatást és közel 100 milliárd forint nemzeti támogatást.

Hogyan épül fel a VP finanszírozási rendszere (támogatás, a pályázók saját forrása, a banki hitelezés és alapítványi kezességvállalás közreműködése)?

A beruházási jellegű pályázati felhívásainkról általánosságban elmondhatjuk, hogy jellemzően egy nagyobb összegű vissza nem térítendő támogatásban részesítjük a nyerteseket a rendelkezésre álló forrás erejéig. A kedvezményezetteknek lehetősége van előleget is igénybe venni, ami a támogatott projektek esetében a megítélt támogatási összeg legfeljebb 50 százaléka lehet. Természetesen azt is elvárjuk a pályázóinktól, hogy a kapott támogatáson felül önerőből finanszírozzák a projektet. A projektek jellemzően utófinanszírozással valósulnak meg a benyújtott kifizetési kérelmek függvényében, így sokan banki hitelt vesznek fel. A hitelhez jutásánál pedig sokszor alapítványi kezességvállalást is igénybe vesznek. Az előleg kapcsán fontos kiemelni, hogy a 2014-2020-as VP keretében az előlegek kifizetési elmaradtak a várt nagyságtól, aminek oka a szigorú uniós szabályozás volt. Az előlegigénylés előírásai ugyanis eltérőek a többi operatív programhoz képest, mivel – néhány kivételtől eltekintve – bankgaranciát kell felmutatni a beruházási előleg igényléséhez. Azonban 2023-tól változás következik be a vidékfejlesztési beruházások esetében, mivel már biztosítékmentes előleg is nyújtható lesz.

Finanszírozás

AZ AGRÁRGARANCIA SZEREPE A KKV FINANSZÍROZÁSBAN

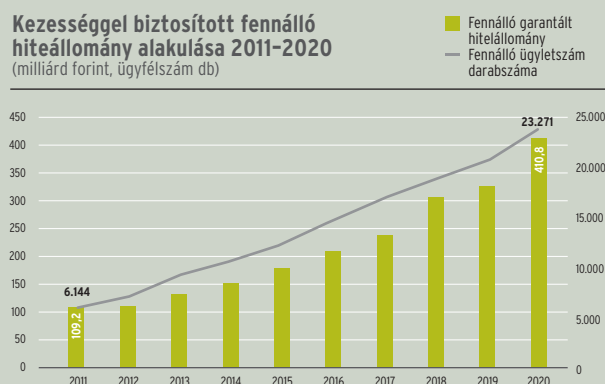
A koronavírus-járvány az eddigiekhez képest is felértékelte a kedvezményes intézményi kezességvállalás szerepét az agrárszektorban. Ez a támogatás forma segíti a gazdálkodók hitelhez jutását és a likviditási gondokkal küszködő vállalkozások talpon maradását, illetve a beruházásokat is ösztönzi.

Az **Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA)** 2020-ban is meghatározó szerepet töltött be a vidéki, elsősorban az élelmiszer-vertikum vállalkozásainak finanszírozásában. Az elmúlt év folyamán közel 12.400 ügylet révén több mint 293 milliárd forint hitelösszeghez kapcsolódott alapítványi kezesség. Ez azt jelenti, hogy az elmúlt évek növekedését folytatva a kezességgel biztosított hitelösszeg egyharmaddal lett nagyobb. Az AVHGA a hiteltörlesztési moratóriummal érintett vállalkozásokon is segített, kb. 180 milliárd forintnyi garantált hitelhez kapcsolódó kezességvállalást hosszabbított meg, így több mint tízezer vállalkozás jutott törlesztési könnyítéshez.

A növekedés köszönhető annak is, hogy az agrárvállalkozások számára számos olyan hiteltermék is elérhető, amely ösztönzi a hitelfelvételi és a beruházási kedvet. A legnépszerűbb konstrukciók az **NHP Hajrá Hitelprogram**, az **Agrár Széchenyi Beruházási Hitel Plusz**, az **Agrár Széchenyi Kártya** és az Agrárminisztérium által kamattámogatásban részesített beruházási hitelek, melyek mind-egyikéhez kapcsolható az AVHGA kezesség.

Lényegében az összes hitelintézet részt vesz az ágazat kiszolgálásában, de több bank kiemelten foglalkozik az agráriummal. A nagyobb, tőkeerős cégek finanszírozásáért kifejezetten erős a verseny. Az érdemi értékkel bíró fedezeteket nélkülöző őstermelők, családi gazdaságok hitelezésében azonban óvatosabbak a bankok. A kistermelők számára így nagyon fontos az intézményi kezesség, de a nagyobb gazdálkodók likviditási hiteleinél és beruházásainál is dinamikusan bővül az alapítványi szerepvállalás. A megelőző évekhez hasonlóan a 2020-ban is a kezességi ügyletek döntő hányada, közel 88 százaléka a mikrovállalkozásokhoz, további mintegy 11 százaléka pedig a kisvállalkozásokhoz kapcsolódott. A kezességgel biztosított hitelösszegekből az előbbiek csaknem 62, az utóbbiak majdnem 30 százalékkal részesedtek. Az AVHGA ügyfél-

Kezességgel biztosított fennálló hiteállomány alakulása 2011-2020
(milliárd forint, ügyfélszám db)

körében meghatározó szerepet játszanak az őstermelők, a családi gazdaságok és az egyéni vállalkozások. Ezekben a gazdálkodói csoportokban az újonnan kezességgel biztosított hitelösszeg 2020 végén meghaladta a 103 milliárd forintot, amely közel 33 százalékos növekedést jelent a 2019. évi értékhez képest.

Az AVHGA a KKV-szektor nagyobb méretű vállalkozásainak magasabb összegű hiteleihez is nyújt kezességet. Az AVHGA 2021 áprilisától bővíti lehetőségeit, és a **Krízis Agrárgarancia Program** feltételrendszerének keretei között megemelte a kezességgel biztosítható hitelösszeg maximális mértékét. Így egy vállalkozás számára akár 5 millió euró (kb. 1,8 milliárd forint) összegig tud az alapítvány kezességet vállalni, ami azt jelenti, hogy akár 2 milliárd forint összegű hitelek mögé is vállalhat magas, akár 90%-os kezességet. Alacsonyabb kezességvállalási mérték mellett ennél jóval magasabb hitelösszegek is garantálhatók.

Támogatás

AZ EGYSÉGES KÉRELEM BENYÚJTÁSA

A gazdálkodók 2021-ben több mint negyven jogcím (például az alaptámogatás, a zöldítés, az agrár-környezetgazdálkodási és különféle nemzeti támogatások stb.) esetében igényelhetnek támogatást az egységes kérelem keretében. Egyúttal teljesíthetik adatszolgáltatási kötelezettségüket is. Az egységes kérelem beadása több mint 165 ezer termelőt érint. Az eljárás keretében az uniós forrású közvetlen és az átmeneti nemzeti támogatás

terhére együttesen csaknem 490 milliárd forint körüli összeg, míg a vidékfejlesztési jogcímek esetében mintegy 100 milliárd forint igénylésére nyílik lehetőség.

A gazdálkodók a **2021. április 7. és 2021. május 17.** közötti időszakban **támogatás-csökkenés nélkül** nyújthatták be kérelmüket. A **2021. május 18. és 2021. június 9.** között beérkező kérelmek esetében a hozzáférhető támogatási összeg **munkanaponként**

egy százalékkal mérséklődik. A 2021. május 17-ig benyújtott egységes kérelmek adatait késedelmi szankció nélkül **2021. június 9-ig** lehet módosítani. A 2021. június 9-ét követően benyújtott egységes kérelmek nem kerülnek befogadásra. A Magyar Államkincstár ebben az évben is alkalmazza az **előzetes ellenőrzés jogintézményét**, amely nagymértékben segíti, hogy a gazdálkodók hibátlan kérelmeket nyújtsanak be.

Interjú

GENERÁCIÓVÁLTÁSBÓL JELES

A Jászság kapujának is nevezett táj egyik településén, Jászfényszarun vezet sikeres gazdaságot Győri Ernő és fia, ifj. Győri Ernő Gábor, annak ellenére, hogy a természeti adottságok nem minden esetben a legideálisabbak. Több évszázados hagyomány folytatódik, ahogy az apától a fia veszi át a gazdaságot, amikor egy élet tapasztalata kiegészítve a legkorszerűbb ismeretekkel új lehetőségeket nyit a gazdaság számára.

A családi összefogással létrehozott vállalkozás bemutatására Győri Ernőt kértük.

Hagyományos szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozunk. Fő terményeink a búza, a napraforgó, a repce és a kukorica. Az árumag termelése mellett 2013 óta jelentős a vetőmag előállítás aránya. Öntözött körülmények között folytatjuk ezt a tevékenységet, ami napraforgó és kukorica hibrid szaporító anyag előállítását jelenti. Összesen 124 hektárt tesz ki a saját vízforrásból, önjáró gépekkel öntözhető terület. Két éve beléptünk a ciroktermesztési rendszerbe is. Úgy látjuk, hogy a ciroktermesztésben nagy lehetőség van a következő időszakban, különösen az olyan heterogén adottságú területeken, mint a mienk, ahol akár egy táblán belül is a humuszos homoktól a réti agyag talajig szinte minden előfordul. Nem beszélve arról, hogy a cirokkal kapcsolatos munkák jól illeszkednek a többi növény munkáihoz, ráadásul a piaca is reménykeltő.

Őseink generációkra visszamenően földműveléssel foglalkoztak. A föld jelentette a biztonságot, ugyanakkor sok baj okozója is volt, hiszen annak idején kulák családnak nyilvánítottak bennünket. Mindig ragaszkodtunk a földhöz, a gazdálkodáshoz. Nem véletlen, hogy 2002-ben, amikor tehattük - különböző formákban - újrakezdtük a családi gazdálkodást, és valamivel később önálló vállalkozóként építettem ki a gazdaságot. Miután a fiunk úgy döntött,

hogy az agrárszakmát választja, egyfajta jövőkép is kirajzolódott. Ekkor már elsődleges cél volt a birtokméret növelése, gyakorlatilag a kezdeti 97 hektárról mára 650 hektárra növeltük a termőföld területét. Fontosnak tartom a méretet hangsúlyozni, mert üzemgazdasági szempontból ez az optimális mérethatár az általunk használt gépeknél és technológiánál.

A gazdálkodásról a következőket mondta ifj. Győri Ernő Gábor, az új nemzedék képviselője:

Igyekszünk optimalizálni a termelést, ami nem csak a birtokméret, hanem a termelésteknológia tekintetében is másféle gondolkodást kíván. Édesapámmal együtt határoztuk el, hogy a szántás nélküli talajművelésnek nagyobb teret kell kapnia a növénytermesztésben. Mindig kísérletezők voltunk, az őseink, akik parasztemberek voltak és életcélként tekintették a földművelést, figyelték a természetet, és ahhoz igazították életüket, munkájukat. Gyakorlati eredmények bizonyítják, hogy talaj vízháztartását alapjaiban javítja a forgatás nélküli talajművelés. Amióta nem szántunk, kedvezően változott a talaj szerkezete, jelentősen nőtt a vízbefogadó képessége. A terméseredményeink is alátámasztják e módszer helyességét. Mindezek ellenére a gazdálkodók többsége igen konzervatív ezen a téren, pedig - éppen a fokozódó vízhiány miatt - a klímaváltozás előbb-utóbb kikényszeríti az új technológiák alkalmazását.

Nagyon heterogén adottságú területeken gazdálkodunk, ezért a határhaszon szemléletet igyekszünk érvényesíteni, arra törekszünk, hogy a változatos termőhelyi adottságoknak megfelelően minél hatékonyabbá váljon a termelés. Minden pénzeszközt visszaforgatunk a mezőgazdaságba, igyekszünk a támogatások és lízing igénybevétele révén olyan technológiai lépcsőket megugrani, amelyek nem csak az adott pillanatra szólnak, hanem a követő időszakok és az azt követő beruházás alapköveit is leteszik. Kezdődött ez traktorok esetében a két centiméter pontos GPS-rendszerek kiépítésével, folytatódott a precíziós talajmintavételekkel és a differenciált műtrágyázással, majd a visszakövetés rendszere kiegészült a hozamtérképek elemzésével. Amennyire lehet, használjuk a legújabb mezőgazdasági informatikai rendszereket, vagyis próbálunk innovatív módon tevékenykedni azért, hogy költséghatékonyabbá váljunk. A következő években a drónok adta lehetőségeket is megpróbáljuk kihasználni, hogy ezáltal minél részletesebb táblaképet kapjunk, pontosítsuk például a kár- és gyomfelvételezést, de a hozambecslést is hatékonyabbá tesszük. Azt valljuk, hogy mind a hazai, mind az uniós támogatás olyan tőke, amit nem szabad felélni, hanem az utolsó forintig be kell forgatni a mezőgazdaságba. Egy hosszú folyamat elején vagyunk, ma már talajtípusonként eltérő munkagépekkel rendelkezünk, minden talajra vannak lazító berendezéseink, és már láthatóak az első eredmények, olyan talajélet kezd kialakulni, amilyen korábban nem volt. Ennek

A FÖLD JELENTETTE A BIZTONSÁGOT, UGYANAKKOR SOK BAJ OKOZÓJA IS VOLT, HISZEN ANNAK IDEJÉN KULÁK CSALÁDNAK NYILVÁNÍTOTTAK BENNÜNKET.

ÉDESAPÁMMAL EGYÜTT HATÁROZTUK EL, HOGY A SZÁNTÁS NÉLKÜLI TALAJMŰVELÉSNEK NAGYOBB TERET KELL KAPNIA A NÖVÉNYTERMESZTÉSBEN.

hasznát majd a gyermekeink látják. Szerencsés a táblák mérete is: kisebb, 20-30 hektáros tábláink vannak, a legnagyobb 134 hektár, amiből 89 hektárt tudunk öntözni. Egy másik táblában 35 hektárból 32 hektárt rendeztünk be öntözésre. Ezek voltak az elmúlt évek nagyobb fejlesztései, amelyből pontosan kirajzolódik a további irány.

Milyen pénzügyi háttérre támaszkodhat a gazdaság?

Az OTP Csoporttal 2014-ben kerültünk szorosabb kapcsolatba. Minden családi vállalkozásunk külön-külön az OTP Bank ügyfele volt. Jó döntésnek bizonyult a bankváltás. Legnagyobb értéknek a közös gondolkodást tartom. Mindig megbeszéljük a gazdasági, technikai elképzeléseinket, és közösen alakítjuk ki a pénzügyi stratégiánkat is. Minden hitelfelvétel, minden géplízing az OTP Bankon keresztül történik. Nagy könnyebbség és jelentős fokú biztonság, hogy a hitelek mögött az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége áll. Induló vállalkozásoknak is jelentős segítség, hogy kiegészítő fedezetként az alapítvány kezessége lehetővé teszi a hitelfelvételt.

Jelenleg folyamatban van egy 50 hektáros területbővítés. Vásárlásokkal és a bérleti szerződések minél hosszabb távú kötésével igyekszünk a termelés alapját növelni, illetve biztonságossá tenni. A legfontosabb, hogy legyen hol gazdálkodnunk. A nagyobb mértékű földvásárlásban az OTP Bank nyújtott segítséget korábban is és most is. A technikai, technológiai fejlesztésben a következő lépés a folyékony műtrágya használata lesz. Még nem rendelkezünk szárítóval, ezért mobil szárítók vásárlását is tervezzük. Időszerűvé vált a tároló kapacitás bővítése is.

A generációváltásról a következőket mondta ifj. Győri Ernő Gábor:

Édesanyámnak van egy mondása, hogy „a föld megvár”. Sokszor hallottam gyerekkoromban. 2002-ben leültünk édesapámmal, hogy hova mehetnék tanulni. Én a Mosonmagyaróvári Agrártudományi Egyetemet és a gazdasági agrármérnöki szakot választottam. Ezt megelőzően négy évet töltöttem egy angol gimnáziumban, illetve egy évig Németországban voltam tanulmányúton, cserediákként.

Fontos megjegyezni, hogy felsőfokon beszélek angolul és németül, ami sokat segít a tárgyalásokban, a szakismeret fejlesztésében, de a gyakorlati munkában is. Az egyetem elvégzése után kezdődtek a mindennapok a gazdaságban, miközben elvégeztem a szakmérnök képzést is. A gazdaságban először csak a növényvédelemben vettem részt, majd megkaptam a vetőmagtermesztés teljes felügyeletét, utána átvettem a pénzügyi kapcsolatok operációs részét, később a többi területet is. Amikor édesapám elengedte a kezem, – hasonlóan, mint a biciklizni tanuló gyerek – már nem vettem észre, hogy egyedül megyek. Hosszú folyamat volt, amihez egy olyan hozzáállás kellett, amit az édesapámtól tanultam. Persze még most is együtt hozzuk meg a nagyobb döntéseket. A környezetemben azt látom, hogy a generációváltás következtében egyfajta méretkoncentráció is zajlik. Nekünk most a legfontosabb feladatunk, hogy megtaláljuk ebben a saját helyünket. Mekkora az a birtokméret, s tevékenység, ami életképes – erre a kérdésre az én generációmnak kell megtalálnia a választ.

IFJ. GYŐRI ERNŐ GÁBOR

Támogatás

AGRÁRBIZTOSÍTÁSOK DÍJTÁMOGATÁSA

Módosult a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett a „Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás” című (VP3-17.1.1-16 kódszámú) pályázat, amely a leggyakoribb természeti és időjárási kockázatokra kötött mezőgazdasági biztosítások díjához nyújt támogatást a növénytermesztéssel foglalkozó gazdálkodók részére. Az Agrárminisztérium abból a célból, hogy minél több gazdálkodó, minél nagyobb területre vegyen igénybe mezőgazdasági biztosítást, a díjtámogatás éves keretösszegét 2021-ben hétmilliárd forintra emelte, így ebben az évben 11 milliárd forint támogatási forrás lesz hozzáférhető. Az érintett mezőgazdasági termelők legfeljebb 70 százalékos biztosítási díjtámogatásban részesülhetnek, amely csak a ténylegesen megfizetett biztosítási díj alapján nyújtható. A biztosítási szerződés díja akkor támogatható, ha

a Magyar Államkincstár és a biztosítók közötti megállapodás szerint rendelkezésre álló kárhányad értékek alapján a biztosítási díjak reálisak, észszerűek és az Irányító Hatóság eljárásrendje szerint jóváhagyásra kerültek. A keret túligénylése esetén a maximális támogatási szint arányosan csökken. A támogatást igénylők 2022. december 31-ig jogosultak támogatási kérelem benyújtására, vagyis a támogatási időszak most egy évvel hosszabb lesz.

A díjtámogatott „A” típusú mezőgazdasági biztosítás többek között árpára, búzára, rozsra, napraforgóra, kukoricára, káposztarepcére, almára, körtére, szőlőre, csonthéjas és héjas gyümölcsökre köthető, és a jégeső, tűz, vihar, aszály, felhőszakadás, árvíz, téli, tavaszi és őszi fagyok okozta károk mérséklésére szolgál. A második, „B” típusú biztosítás a jégeső, vihar, felhőszakadás, árvíz, tűz, téli, tavaszi és őszi fagyok okozta károkra köthető például dinnyére, málnára, paprikára, paradicsomra, zabra, szilvára, barackra vagy cseresznyére. A harmadik, „C” típusú biztosítás ugyancsak a jégeső, aszály, árvíz, téli, tavaszi és őszi fagyok, felhőszakadás, vihar és tűzkár ellen köthető az előbbieken túli szántóföldi növénykultúrákra.

Támogatás

TANYAFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS

A Tanyafejlesztési Program 2011-es megindítás óta közel 2800 pályázat részesült támogatásban, több mint 11,2 milliárd forint összegben. A kezdeményezés egyik alapvető célkitűzése a tanyákon élők életszínvonalának javítása, illetve az alapvető infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése. A tanyák nem csupán lakóhelyül szolgálnak, hiszen a speciális létforma szerves részét képezi a gazdálkodás, ezért kiemelten fontos a termelési lehetőségek megújítása is. A tanyán lakók 55 százaléka már nem ott született, hanem a városból költözött ki.

A koronavírus-járvány a vásárlási szokásokat is átalakította, erősödött a hazai (helyi) élelmiszerek pozíciója, ezáltal a tanyai termékeket előállító gazdaságok szerepe is felértékelődött. Így az Agrárminisztérium a megváltozott körülményekhez igazodva fontosnak tartotta felülvizsgálni a Tanyafejlesztési Programot abból a célból, hogy a jövőben nagyobb hangsúly helyeződjön a vidéki népesség megélhetésének biztosítására, az önfoglalkoztatás megteremtésére. Ezért az idei 858 millió forintos támogatási keretösszegű pályázat a tanyán élők életszínvonalának javítására, a tanyai gazdálkodás megmentésére, a gazdálkodási feltételek megerősítésére és az új tanyagazdaságok indítására irányul. A pályázatok összeállítására és véglegesítésére a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. internetes felületén 2021 márciusáig volt lehetőség. A közeljövőben megítélésre kerülő támogatás maximális összege pályázónként legfeljebb 3 millió forint lehet.

Finanszírozás

AVHGA KRÍZIS AGRÁRGARANCIA PROGRAM

Az intézményi kezesség szerepe felértékelődött a COVID-19 járvány okozta gazdasági visszaesés okán. Olyan vállalkozások is nehézségekkel nézhetnek szembe, amelyek finanszírozása ezidáig nem követelte meg az intézményi garancia bevonását. Az AVHGA segítségével könnyebben juthatnak a vállalkozások pénzügyi forrásokhoz likviditásuk és működőképességük helyreállítása érdekében megírt AVHGA Krízis Agrárgarancia Programban.

A Program rendkívül kedvezményes feltételrendszere most kivételes lehetőséget biztosít arra, hogy vállalkozások széles körének finanszírozásához lehessen AVHGA kezességet bevonni kiegészítő biztosítékként oly módon, hogy a vállalkozást elenyésző díj terhelve és a bankoktól a hitelezés kockázatának akár 90%-át átvállalja az AVHGA.

- **Rendkívül alacsony díj:** az agrár, élelmiszeripari és a tágran értelmezett agrár célú ügyletek díja a maximum 6 éves futamidőn belül évi nettó 0,25%.
- **Átmeneti támogatási jogcím kapcsolódik hozzá** - a „de minimis” támogatási szabályok nem jelentenek korlátot.
- **Széles körben alkalmazható:** forgóeszköz-, folyószámla- és beruházási hitelekhez, faktoringhoz valamint támogatás-előfinanszírozáshoz is adható.
- **A kezességvállalás maximális összege 5 millió euró**, amely nagy összegű hitelek garantálását is lehetővé teszi, de a hitelösszeg nem haladhatja meg a vállalkozás 2019. évi teljes árbevételének 25%-át; illetve a 2019-es vagy az utolsó rendelkezésre álló éves bérköltségének kétszeresét; vagy nem lehet több mint a vállalkozás hitelnyújtás időpontjától számított következő 18 havi likviditási szükséglete.
- **Hitelkiváltás is megengedett** a Program egyedi feltételei alapján
- **90%-os mértékű állami viszontgaranciát** biztosít a Magyar Állam a Program keretében garantált ügyletek mögé.

Pályázat

A VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM FOLYAMATBAN LEVŐ PÁLYÁZATI KIÍRÁSAI

- A mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése
- Mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás
- Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások
- Tanyák háztartási léptékű villamos energia és vízellátás, valamint szennyvízkezelési fejlesztései
- Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken
- Erdősítés támogatása

- Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása
- Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása
- Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése
- Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése
- Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- Egyedi szennyvízkezelés
- Mezőgazdasági termelők EU-s és nemzeti minőségrendszerhez történő csatlakozásának támogatása
- Helyi termékértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális- és eszközfejlesztése
- A Rövid Ellátási Láncokhoz kapcsolódó beruházások támogatása az élelmiszeripar és a borászat területén
- Termelői csoportok és szervezetek létrehozása
- Csemetekertek gépbeszerzése
- Mezőgazdasági kisüzemek támogatása
- Ritka és veszélyeztetett növényfajták genetikai erőforrásainak és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
- Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása

Támogatás

A SERTÉS- ÉS BAROMFITELEPEK JÁRVÁNYVÉDELMEINEK FEJLESZTÉSE

Az elmúlt időszakban a sertés- és baromfitartóknak súlyos kihívásokkal kellett szembenézniük. Az afrikai sertéspestis és a madárinfluenza megjelenése és terjedése felhívta a figyelmet arra, hogy a hazai állattartó telepek állategészségügyi színvonalát emelni szükséges, mivel a különböző járványos állatbetegségek kockázata jelentősen csökkenthető korszerű technológiák alkalmazásával. Az ilyen jellegű fejlesztések azonban komoly költségráfordítást igényelnek a baromfi- és sertéstartóktól.

Az Agrárminisztérium a Vidékfejlesztési Program keretében 2020 tavaszán hirdette meg a járványügyi kockázatok által leginkább sújtott, és fejlesztésekkel a leghatékonyabban védhető sertés- és baromfitelepek számára a „Baromfi- és sertéstartó telepek járványvédelmi rendszereinek fejlesztése” című pályázati felhívást. Ennek keretében a járványvédelemhez kapcsolódó állattartó telepi épületek kialakítására, felújítására, illetve az állatbetegségek kockázatát csökkentő eszközök, gépek beszerzésére volt lehetőség. A 2 milliárd forintos keretösszegű uniós pályázati felhívás kedvezményezettjei mezőgazdasági termelők, valamint kollektív beruházás esetén termelői csoportok, termelői szervezetek, a mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetek, valamint szociális szövetkezetek lehettek. Az egyéni és kollektív beruházások is legfeljebb 30 millió forintos vissza nem térítendő támogatáshoz juthattak hozzá. A támogatás maximális mértéke a közép-magyarországi régióban az összes elszámolható költség 40, a többi régióban 50 százaléka volt. A kollektív és a fiatal mezőgazdasági termelő által végrehajtott projektek 10 százalékponttal megemelt támogatási intenzitásra voltak jogosultak.

ISMÉT MEGNYÍLT A SERTÉS- ÉS BAROMFITARTÓ GAZDÁLKODÓK SZÁMÁRA A JÁRVÁNYVÉDELMI KORSZERŰSÍTÉST SEGÍTŐ PÁLYÁZATI KIÍRÁS.

A támogatási konstrukciót komoly érdeklődés kísérte és kíséri most is, így eddig az eredeti keretösszeg közel kétszeresére rúgó, mintegy 4 milliárd forint támogatást hagyott jóvá az Irányító Hatóság. A gazdálkodók igényeihez és fejlesztési elképzeléseihez igazodva, 2021 májusában ismét megnyílt a sertés- és baromfitartó gazdálkodók számára a korábban felfüggesztett járványvédelmi korszerűsítést segítő pályázati kiírás.

Támogatás

ÖNTÖZÉSI KÖZÖSSÉGEK TÁMOGATÁSA

A Vidékfejlesztési Programban meghirdetésre került „Az öntözési közösségek együttműködésének támogatása” című (VP5-16.5.2-21 kódszámú) pályázati felhívás. A kiírás célja önkéntes együttműködések, öntözési közösségek létrejöttének ösztönzése, illetve működésük támogatása annak érdekében, hogy területükön megszervezzék az öntözéses gazdálkodást, amely csökkentheti a klímaváltozás negatív hatásait. Ezért indokolt olyan új területek bevonása az öntözésbe, ahol a megfelelő vízkészlet rendelkezésre áll. A hatékonyabb vízfelhasználás gazdaságosabb megtérülést eredményezhet, ha azt az öntözni kívánó gazdák együttműködve használják fel, továbbá az öntözéshez szükséges infrastruktúrát együtt hozzák létre és együtt üzemeltetik, illetve közösen teszik meg az első lépéseket a beruházások létrejöttének érdekében.

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak:

- meglévő, közös érdekeltőségű öntözőtelep(ek) üzemeltetése, fenntartása, fejlesztése;
- új öntözési beruházások előkészítése.

Egy kérelmen belül lehetőség van mindkét tevékenység megvalósítására támogatást igényelni. Az összesen 2,32 milliárd forintos keretösszegű pályázati felhívás kedvezményezettjei azok az agrárminiszter által elismert öntözési közösségek lehetnek, amelyek legalább két mezőgazdasági termelő részvételével létrehozott jogi személyként tevékenykednek vagy termelői csoport státuszt nyertek el. Az egy projektre adható maximális támogatási összeg legfeljebb 250.000 eurónak megfelelő forintösszeg. Az egy naptári évben igényelhető támogatás mértéke nem haladhatja meg a teljes támogatási összeg 75 százalékát. A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 90 százaléka lehet.

A támogatási kérelmek benyújtására **2021. március 8-ától 2021. november 22-éig** van lehetőség. Az egyes értékelési szakaszokban benyújtott projektek együttesen kerülnek elbírálásra. A következő pályázási szakasz **2021. július 12. és 26. között** lesz.

Finanszírozás

AZ ÉLELMISZER-FELDOLGOZÁS FEJLESZTÉSE AVHGA KÖZREMŰKÖDÉSSEL

A rendelkezésre álló hazai mezőgazdasági kapacitások stabilizálása, szerves kapcsolódása a feldolgozáshoz és az agrárszektor versenyképességének javítása nagymértékben függ a magyarországi feldolgozóipar fejlesztésétől, megújulásától, korszerűsítésétől. A hazai élelmiszergazdaság időről időre előforduló piaci bizonytalanságaihoz az is hozzájárul, hogy napjainkban is nagy súllyal bír a mezőgazdasági nyersanyagexport és hogy a magyar agrárium a szükségesnél kisebb mértékben tud belépni a hazai és a világpiacra feldolgozott termékekkel. Az elmúlt mintegy két évtizedes időszakban az élelmiszer-feldolgozóipari fejlesztésekbe jelentős részt a nemzetközi tulajdonban levő vállalkozások kapcsolódtak be. Ugyanakkor, a vállalkozói források mozgásba lendítésével a 2014-2020-as uniós támogatási periódusban például a Vidékfejlesztési Programban, a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programban, avagy a Pénzügyminisztérium által koordinált Nagyvállalati Beruházási Támogatási Programban, a Külgazdasági és Külügyminisztérium Beruházás ösztönzési céllelőirányzatának keretében elérhetőek voltak olyan támogatási források, amelyek komoly mértékben hozzájárulnak az ágazat versenyképes fejlődéséhez.

Az agrárpolitika az élelmiszeripar fejlesztését kiemelt célként kezeli, komoly, léptékváltást jelentő fejlesztések várnak a hazai élelmiszeriparra a mostani évtized végéig. A korábbi európai uniós költség-

vetési ciklusokhoz képest jóval nagyobb összegből újulhat meg az ágazat. A 2021 és 2027 közötti uniós költségvetési időszakban 80 százalékos állami kiegészítés mellett mintegy 4500 milliárd forintos támogatás áll a Vidékfejlesztési Program rendelkezésére. Ezen belül, a korábbi uniós ciklushoz képest háromszor akkora fejlesztési keretre pályázhatnak majd az élelmiszer-feldolgozás vállalkozásai. A ciklus végére újra meghatározó szereplőként vehet részt a magyar élelmiszeripar a hazai és a nemzetközi versenyben.

Az élelmiszer-feldolgozási beruházási projektek finanszírozásában az elnyert támogatások és a gazdálkodók saját forrása mellett kiemelkedő szerepe van a hitelezésnek. A támogatott és/vagy saját erőből megvalósuló fejlesztések banki hitelforráshoz jutásában az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes kezességvállalása az előttünk álló években is a finanszírozást segítő, stabilizáló szerepet lát majd el. A kezesség a beruházások megvalósítását és fenntartását szolgáló hitelekhez egyaránt kapcsolódhat. Az AVHGA kezesség bevonása révén a finanszírozó bankok részéről enyhülnek a vállalkozással szemben támasztott egyéb banki fedezeti elvárások, és a bankok bátrabban, jobb feltételek mellett hitelezik a különféle méretű élelmiszer-feldolgozó vállalkozásokat is. Az AVHGA az élelmiszervertikum összes vállalkozása számára a lehető legkedvezőbb kezességi feltételeket biztosítja.